

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сумського державного університету

_____ проф. А.В. Васильєв

13 грудня 2007 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про центр науково-технічної творчості учнівської молоді СумДУ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Центр науково-технічної творчості учнівської молоді СумДУ (далі ЦНТТУМ) створюється наказом ректора Сумського державного університету як структурний підрозділ факультету довузівської підготовки у відповідності до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» та статуту СумДУ.
- 1.2 Основним напрямом діяльності ЦНТТУМ є науково-технічний, що передбачає залучення учнівської молоді до активної діяльності з набуття техніко-технологічних знань і умінь, що відповідають напрямам підготовки СумДУ, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи та організацію змістовного дозвілля.
Центр науково-технічної творчості учнівської молоді здійснює навчання і виховання учнів у час, що є позаурочним та позанавчальним для загальноосвітніх середніх навчальних закладів, учнями яких є слухачі ЦНТТУМ.
- 1.3 ЦНТТУМ у своїй діяльності керується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Положенням про центр, будинок, клуб науково-технічної творчості учнівської молоді, станцію юних техніків», затвердженого наказом МОН України 16.04.03 № 4, наказами управління освіти і науки обласної державної адміністрації, наказами ректора СумДУ, статутом університету, іншою загальноуніверситетською нормативною базою та цим Положенням.
- 1.4 ЦНТТУМ не є юридичною особою, але може мати свою печатку, штамп зі своїм найменуванням, емблему та іншу атрибутику.
- 1.5 ЦНТТУМ реалізує свою мету та завдання у взаємодії з структурними підрозділами факультету довузівської підготовки, іншими відділами та службами, факультетами, кафедрами та позабазовими структурними підрозділами університету. ЦНТТУМ може здійснювати співробітництво з середніми навчальними закладами, з іншими центрами науково-технічної творчості учнівської молоді, станціями юних техніків, територіальними

відділеннями Малої академії наук України та іншими закладами позашкільної роботи. Взаємовідносини ЦНТТУМ з іншими юридичними особами визначаються чинним законодавством та угодами, що укладаються між ними та СумДУ.

- 1.6 Для забезпечення діяльності ЦНТТУМ в межах, визначених цим Положенням, ректорат надає центру приміщення, сприяє використанню обладнання учбових і науково-дослідних лабораторій факультетів, забезпечує телефонним і транспортним зв'язком, фінансує витрати на утримання ЦНТТУМ.

2 МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАВДАННЯ ЦЕНТРУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

- 2.1 Метою діяльності ЦНТТУМ є створення умов для інтелектуального розвитку учнівської молоді, залучення її до активного пізнавального процесу шляхом науково-дослідницької, конструкторської та винахідницької діяльності в галузі науки та техніки, сприяння самовизначенню у майбутній професії.

- 2.2 Головними завданнями ЦНТТУМ є:

- виявлення, розвиток і підтримка юних талантів і обдарувань та залучення їх до навчання в СумДУ;
- створення умов для творчого самовдосконалення учнівської молоді та його стимулювання, розвиток науково-технічної, дослідно-експериментальної та винахідницької діяльності учнів;
- надання навчальним закладам системи загальної середньої освіти методичної допомоги з питань впровадження форм і методів навчання у навчально-виховному процесі, підвищення інтересу учнівської молоді до поглибленого вивчення базових дисциплін, в тому числі у системі довузівської підготовки СумДУ;
- пропаганда досягнень науки і техніки, в тому числі наукових досягнень вчених СумДУ та студентської науки;
- сприяння додатковій освіті учнів шляхом залучення до творчої діяльності;
- профорієнтаційна робота відповідно до напрямів підготовки СумДУ, задоволення потреб учнівської молоді у професійному самовизначенні відповідно до їх інтересів і здібностей;
- просвітницька діяльність.

3. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ

- 3.1 ЦНТТУМ як структурний підрозділ СумДУ підпорядковується безпосередньо декану факультету довузівської підготовки. Штатний розклад ЦНТТУМ затверджується ректором у встановленому порядку. Керівництво ЦНТТУМ здійснює його директор, призначений на посаду ректором СумДУ.
Директор ЦНТТУМ:

- організує роботу педагогічного колективу;
- забезпечує раціональний добір і розстановку кадрів;
- організує навчально-виховний процес;
- підтримує ініціативи щодо вдосконалення системи навчання, дослідно-експериментальної роботи працівників;
- забезпечує контроль за виконанням навчальних планів;
- створює необхідні умови для здобуття учнями позашкільної освіти;
- забезпечує дотримання вимог охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки під час занять у ЦНТТУМ;
- організує виконання кошторису доходів і видатків ЦНТТУМ;
- відповідає в установленому порядку за результати діяльності ЦНТТУМ.

Функціональні обов'язки директора та інших співробітників ЦНТТУМ затверджуються в установленому порядку.

- 3.2 Структурними підрозділами ЦНТТУМ можуть бути відділи, секції, гуртки, групи, конструкторські бюро, лабораторії та інші підрозділи, що поділяються за тематичним напрямом діяльності, віком або рівнем підготовки вихованців. У ЦНТТУМ можуть створюватися наукові відділення (секції) Малої академії наук України.
- 3.3 ЦНТТУМ може створювати структурно відокремлені підрозділи (філії) в позабазових структурних підрозділах університету. Секції (гуртки) ЦНТТУМ можуть працювати на базі загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів, підприємств, наукових установ міста, області та за її межами в установленому законодавством порядку.
- 3.4 Заняття в секціях (гуртках) проводять викладачі-керівники секцій (гуртків), які призначаються на роботу ректором СумДУ. Викладачі-керівники секцій (гуртків) можуть працювати на умовах сумісництва, погодинної оплати і на штатних засадах, в окремих випадках за рахунок обсягу навчальних доручень фонду кафедри при забезпеченні відповідного фінансування. Університет може укладати договори на оплату праці керівників секцій (гуртків) за рахунок коштів навчальних закладів на базі яких працює секція (гурток) ЦНТТУМ.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЦЕНТРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

- 4.1 ЦНТТУМ проводить навчально-виховну, дослідно-експериментальну, організаційну-масову роботу згідно затвердженого ректором СумДУ річного плану роботи, спрямованого на реалізацію головних завдань ЦНТТУМ, визначених цим Положенням.
- 4.2 Керівники секцій (гуртків) ЦНТТУМ самостійно розробляють навчальні програми та плани роботи секцій (гуртків) на підставі особливостей тематичного спрямування секції (гуртка) з врахуванням інтересів та нахилів учнів, запитів та побажань закладів освіти та потреб професійної орієнтації за

напрямами підготовки СумДУ. Навчальні програми та плани затверджуються першим проректором СумДУ.

- 4.3 Навчальні програми є профільними, що передбачає індивідуальне навчання учнів, навчання в гуртках, групах та інших творчих об'єднаннях. Навчання може вестись від одного півріччя до кількох років.
- 4.4 ЦНТТУМ створює належні умови для вибору слухачами видів діяльності відповідно до їх інтересів, вживає заходів до залучення учнів, які потребують соціальної допомоги та соціальної реабілітації, забезпечує доступність позашкільної освіти, сприяє організації їх змістовного дозвілля.
- 4.5 Середня наповнюваність секцій (гуртків) становить, як правило, 10-15 слухачів. Чисельний склад секцій (гуртків) визначається потребами навчальних програм, характером їх діяльності, віком учнів, умовами навчання, програмою роботи та затверджується директором ЦНТТУМ.
- 4.6 До ЦНТТУМ зараховуються учні віком від 15 років. Приймання учнів здійснюється протягом навчального року на підставі їх особистої заяви.
- 4.7 Навчально-виховний процес здійснюється диференційовано (відповідно до віку, індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, стану здоров'я) з урахуванням різних форм і методів навчання: лекції, семінари, практичні заняття, екскурсії, гурткова робота, індивідуальні заняття, дослідницька робота в лабораторіях, конференції, змагання, конкурси, турніри та інші форми, що відповідають визначеним головним завданням ЦНТТУМ. Центр науково-технічної творчості учнівської молоді може залучати до участі в організаційно-масових заходах інші позашкільні та загальноосвітні навчальні заклади.
- 4.8 Декан факультету довузівської підготовки та директор ЦНТТУМ здійснюють постійний контроль за роботою секцій (гуртків), в тому числі з питань їх поточної наповнюваності, відвідування занять, забезпечення умов фінансування, тощо.
- 4.9 Розклад занять ЦНТТУМ встановлюється з врахуванням правил внутрішнього розпорядку СумДУ, завантаженості аудиторного фонду та навчальних лабораторій, а також розкладу занять середніх загальноосвітніх навчальних закладів, де навчаються слухачі ЦНТТУМ. Розклад занять секцій (гуртків) ЦНТТУМ погоджується з навчально-організаційним відділом СумДУ.
- 4.10 Тривалість одного заняття визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку і становить для учнів 45 хвилин.
- 4.11 Секції (гуртки) ЦНТТУМ класифікуються та працюють за трьома рівнями підготовки:
  - 1) початковий рівень – це групи, діяльність яких спрямована на загальний розвиток учнів, виявлення їх здібностей та обдарувань, прищеплення

інтересу до певних видів і напрямів науково-технічної діяльності (учні 8-9 класів);

2) основний рівень – це групи, діяльність яких розвиває стійкі прихильності слухачів до певних науково-технічних напрямів, дає знання та практичні вміння, задовольняє потреби у професійній орієнтації (учні 10 класу);

3) вищий рівень – це групи, діяльність яких спрямована на проведення пошукової та дослідницько-експериментальної роботи (учні 11 класу та студенти СумДУ).

- 4.12 Для подальшого розвитку практичних вмінь та більш глибокої професійної орієнтації учнів ЦНТТУМ може організовувати конструкторські бюро і залучати учнів до проектно-пошукових, конструкторсько-розрахункових робіт, в тому числі на виконання замовлень підприємств, установ, організацій по виготовленню проектно-конструкторської документації та відповідних зразків, моделей тощо.
- 4.13 З метою розвитку і підтримки стійких інтересів учнів, їх обдарувань, самовизначення щодо майбутньої професії ЦНТТУМ може проводити роботи спільно з кафедрами СумДУ, науково-дослідними установами, Малою академією наук, створювати лабораторії і кабінети творчої, експериментальної, науково-дослідницької роботи.
- 4.14 Центр науково-технічної творчості учнівської молоді СумДУ з метою визначення і порівняння рівнів підготовки учнів (слухачів) проводить організаційно-масову роботу у формі конференцій, змагань, конкурсів, турнірів, олімпіад, в тому числі із залученням інших позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.
- 4.15 ЦНТТУМ проводить інформаційно-методичну роботу, спрямовану на вдосконалення програм, змісту, форм і методів діяльності гуртків, підвищення майстерності викладачів за напрямками роботи. З метою вдосконалення системи навчання в ЦНТТУМ можуть створюватися методичні ради.
- 4.16 За результатами навчання ЦНТТУМ видає своїм випускникам відповідні документи згідно з Порядком видачі випускникам позашкільних навчальних закладів свідоцтв про позашкільну освіту, затвердженим наказом МОН від 12.07.2001 № 510 (0788-01) і зареєстрованим у Мін'юсті 06.09.2001 за № 788/5979 та змін до Закону України «Про позашкільну освіту» № 2626 від 02.06.05 р.

5. УЧАСНИКИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

- 5.1 Учасниками навчально-виховного процесу в ЦНТТУМ є:
- учні (слухачі) ЦНТТУМ – учні середніх загальноосвітніх або професійно-технічних закладів;
  - батьки учнів (слухачів) ЦНТТУМ або особи, які їх замінюють;

- студенти СумДУ, що виявляють бажання приймати участь у роботі секцій (гуртків) ЦНТТУМ;
- викладачі (керівники секцій) – педагогічні працівники ЦНТТУМ;
- співробітники СумДУ, які беруть участь у навчально-виховному процесі.

5.2 Учні (слухачі) ЦНТТУМ мають право на:

- здобуття позашкільної освіти відповідно їх здібностей, обдарувань, уподобань та інтересів;
- добровільний вибір секції (гуртка) за тематичним спрямуванням і виду навчальної діяльності;
- навчання в декількох секціях (гуртках);
- переваги при вступі в СумДУ відповідно до Умов прийому до ВНЗ України та діючих на момент вступу Правил прийому в СумДУ;
- користування, під час занять в ЦНТТУМ, навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною базою лабораторій і кафедр СумДУ, що надається центру відповідним розпорядженням першого проректора;
- участь у різних видах навчальної, науково-практичної, науково-дослідної роботи, у конференціях, виставках, олімпіадах, турнірах, конкурсах та інших масових заходах;
- вільне вираження поглядів, переконань, захист від дій педагогічних та інших працівників, які порушують їх права, принижують честь та гідність.

5.3 Учні (слухачі) зобов'язані:

- дотримуватися вимог цього Положення про ЦНТТУМ СумДУ;
- оволодівати знаннями, навиками, підвищувати свій загальний культурно-освітній рівень;
- дотримуватися морально-етичних норм та загальних правил поведінки на заняттях;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку СумДУ та правил техніки безпеки під час занять в ЦНТТУМ.

5.4 Педагогічні працівники мають право на:

- внесення керівництву ЦНТТУМ пропозицій щодо поліпшення навчально-виховного процесу, пропозицій щодо морального та матеріального заохочення вихованців, застосування стягнень до порушників правил внутрішнього розпорядку;
- участь у роботі методичних об'єднань, нарад, заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи;
- проведення у встановленому порядку науково-дослідної, експериментальної та пошукової роботи;
- вибір педагогічно обгрунтованих форм, методів роботи з учнями;

- соціальне та матеріальне заохочення за досягнення високих результатів.
- 5.5 Педагогічні працівники Центру зобов'язані:
- виконувати навчальні плани та програми;
  - надавати знання, формувати вміння і навички з різних напрямів позашкільної освіти;
  - сприяти розвитку інтелектуальних і творчих здібностей вихованців (учнів, слухачів) ЦНТТУМ;
  - вести документацію, пов'язану з виконанням посадових обов'язків;
  - виконувати накази і розпорядження директора ЦНТТУМ та керівників СумДУ.
- 5.6 Обсяг педагогічного навантаження в ЦНТТУМ визначається директором згідно з законодавством і затверджується першим проректором СумДУ.
- 5.7 Працівники, учні та їх батьки, або особи, що їх замінюють, несуть матеріальну відповідальність згідно існуючого законодавства за псування приміщень, споруд, обладнання, інвентарю, а також за втрати одержаного в тимчасове користування майна.
- 5.8 За невиконання зобов'язань визначених пунктом 5.3, нанесення матеріальних або фінансових збитків ЦНТТУМ або університету, учень може відраховуватися з ЦНТТУМ розпорядженням директора, погодженим з деканом факультету довузівської підготовки.

6 ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦНТТУМ

- 6.1 Фінансово-господарська діяльність ЦНТТУМ здійснюється відповідно до чинного законодавства України, загальноуніверситетської нормативної бази та цього Положення.
- 6.2 Штат ЦНТТУМ фінансується на підставі кошторису затвердженого ректором в межах кошторису університету за рахунок коштів спеціального фонду СумДУ.
- 6.3 Фінансування ЦНТТУМ може здійснюватися також за рахунок додаткових джерел фінансування:
- коштів, одержаних від надання платних послуг відповідно до «Переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №38 від 20.01.97 р., та «Порядку надання платних послуг державними навчальними закладами», затвердженого спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів та Міністерством економіки № 383/239/131 від 27.10.97 р. і зареєстрованого у Міністерстві юстиції за № 596/2400 від 12.12.97 р.;
  - коштів гуманітарної допомоги;
  - добровільних грошових внесків, матеріальних цінностей підприємств, установ, організацій та окремих громадян;

– інших надходжень, не заборонених законодавством.

Кошти, отримані ЦНТТУМ з додаткових джерел фінансування, використовуються для провадження діяльності, визначеної цим Положенням.

6.4 У переліку платних послуг, які можуть надаватися ЦНТТУМ зокрема передбачається можливість:

- надання платних навчальних та навчально-консультаційних послуг відповідно до напрямку діяльності ЦНТТУМ за кошти юридичних або фізичних осіб;
- виконання дослідних, конструкторських або розрахункових робіт на замовлення підприємств або організацій за відповідними договорами у порядку встановленому в СумДУ щодо організації науково-дослідної роботи.

6.5 ЦНТТУМ може мати субрахунок. Нормативи використання коштів субрахунку визначаються додатком до цього Положення і затверджуються окремим рішенням Вченої ради СумДУ.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Зміни та доповнення до даного Положення у разі потреби можуть вноситися рішенням Вченої ради університету.

7.2 Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою університету.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор	В.Д. Карпуша
Проректор з наукової роботи	А.М. Чорноус
Проректор з фінансово-економічної діяльності	В.О. Касьяненко
Начальник ПФВ	Т.О. Кірсанова
Головний бухгалтер	Н.І. Барикіна
Декан факультету довузівської підготовки	Ю.А. Зимак
Директор ЦНТТУМ	В.О. Смірнов
Юрисконсульт	А.О. Світайло

Розглянуто та затверджено на засіданні
Вченої ради (протокол №5 від 13.12.2008 р.)